

Rektenwald Katalin:

Utazás

–Na, most már emlékszik? Eszébe jutott bármi a történetekről? – kérdezte ismét a férfi. Lába a dohányzóasztalon pihent, cipőjéről az üveglapra hullottak a Budapest utcáin összeszedett mocskodarabok, ám nem úgy tűnt, mintha ez különösebben zavarná. A pszichiáter a negyvenes éveiben járhatott, hajvonala jócskán felcsúszott az évek alatt, de a pödört bajusz kompenzálta a hiányt, és újra harmóniába hozta a doktor arcát. Sötétzöld szemeit teknőcmintás szemüveg alá rejtette, melynek vastag lencséje még észrevehetetlenebbé tette a beesett szempárt. Minden részlet gondosan ellátta a feladatát, nehogy egy földi halandó analizálni találja a doktor urat. Azt mondták ő a legjobb. Ezért is rángatták fel Márkot egészen a fővárosig, miközben egyre csak bizonygatták, hogy szabad akarataból tart velük. Az orvos már több mint két órája beszélt hozzá, kérdezgette, praktikákat alkalmazott, rimánkodott, hogyha színlel, hagyja csak abba. Márk mégsem emlékezett semmire. Koponyája pont annyira volt hasznos, mint amikor a hatóságok megtalálták a porban fekve.

–Nem, még mindig nem rémlik semmi. – dörmögte monoton hangján, de azért vetett a pszichiáter felé egy sajnálkozó pillantást. Elvégre mindkettőjük idejét csak pazarolta. Az egyetlen emlék, ami a fejében kavargott, az a rendelő elrendezése volt, ahova tinédzser korában hordta az anyja. Ott minden fal mustársárgán virított, és az ablakoktól egy festett szivárvány húzódott végig báránnyelűvel övezve. A plafonról papírból hajtogatott darumadarak lógtak, és egy parafatáblára számtalan gyerekrajzot tűztek. Ezzel szemben most egy szürke szobában ült, minimális bútorzattal és két régi, viseletes bőr fotellel. A közepén álló üvegasztal nyújtotta volna a szoba egyetlen élvezeti értékét hacsak a doktor nem csapta volna fel rá a saras lábát.

–Értem én. – kezdett rá újra a doki. Megigazította nyakkendőjét, majd az asztalról levéve drága, ámbár ápolatlan lakkcipőit, előre hajolt.

–Nem könnyű az embernek ilyen kíméletlen dolgokat felidézni. Most tegyen meg nekem egy szívességet és csukja be a szemét! – Márknak nem volt sok választása, ha előbb akart szabadulni, akkor azt tette, amit a doktor mondott. A sötétség mögül a hang folytatta;

–Most egy kis utazásra fogunk menni. – mondta, szinte suttogásra váltva.

–Maga most viccel velem? – csúszott ki Márk száján, ahogyan a szemei is kipattantak. Amikor idehozták, az együttműködés stratégiáját választotta, de most még is az agresszió egy parányi szikrája felszínre hullott.

–Iderángatnak, mint valami bűnözőt, két órán át kérdezgeti ugyanazt újra és újra. Hiába mondom én, hogy nem tudom, nem emlékszem, úgy látszik, ezek hiányoznak az ön szótárából. Most meg ilyen gyerekes játékokat akar velem játszani, mint valami idiótával! – dőltek ki a szavak Márk száján. Már fél órával ezelőtt legszívesebben felállt volna, és az első busszal az otthona felé vette volna az irányt.

–Nyugodjon meg! Ez egy komoly módszer, nem gyerekjáték vagy szemfényvesztés. Mostanság sok kutatás folyik körülötte és jómagam is alkalmaztam már. – bízta a doktor. Márknak igazából nem is a módszerrel volt baja, csak a drága idejét sajnálta ilyenekre pazarolni.

–Bármennyire is haza akarok menni, adok ennek az egész pszicho–dolognak még egy esélyt. Viszont meg kell ígérnie, hogy ez az utolsó dolog, amit megpróbálunk. Bizonyára maga is tudja, hogy ennek így nem sok értelme van. Későre jár és mindketten fáradtak vagyunk. – Márk az arcára erőltetett egy mosolyt, hátha segít meggyőzni a férfit, hogy engedje őt haza.

–Legyen, megígérem, hogy ez az utolsó mai próbálkozásunk. Egyébként is bízom benne, hogy működni fog. – legyintett a doktor.

–Most pedig csukja be a szemét. – Márk kelletlenül ugyan, de lehunyta a szemét.

–Hol is tartottunk? Ó, megvan! Most egy utazásra fogunk menni. De ez nem akármilyen utazás lesz. Az elméjébe szól a menetjegyünk és az úti cél az emlékei, amelyeket valami oknál fogva mélyre eltemetett. Amikor mondok egy szót, ön az első dologba fog kapaszkodni, ami eszébe jut és nem engedi elszállni a gondolatai sokaságában. Érti? – Márk bólintott.

–Az első szavunk a semmi. Merész kezdés, tudom, viszont annál hasznosabb számunkra. Mire gondol, amikor azt mondom, semmi? – Márk az utasításokat követve az elmélyébe ugró első dologra fókuszált. Először halványan, majd egyre tisztábban jelent meg előtte egy késő délutáni, sötétnarancsban úszó táj. Egy temető. A sírokat táncoltak a nap utolsó sugarai, a félhomály megenyhítette a máskor hátborzongató atmoszférát. Amerre a szem ellát, sírkövek feküdtek. Kisebbek és nagyobbak, idősek és gyermekeké. Itt-ott egy-egy kereszt is felütötte fejét, máshol meg megannyi mécses és virág díszítette egyesek örök fekhelyét. Márk is egy sír előtt állt, még kő sem volt rajta, frissen temethettek el valakit. A púpos földhalom körül búcsúkoszorúk és néhány szál rózsza pihent. Az átmeneti fejfán szalagot tekertek körül, rajta jókívánságokkal, és a túlvilágra szánt szép szavakkal. A szalag ugyan eltakarta az illető vezetéknevét, de keresztnéve ugyan halvány, de olvasható volt. „Viktória”. Márkból a nevet olvasva kiszállt minden érzelm és gondolat. Nem tudta mit kellene éreznie, mégis a tudat megvolt benne, hogy éreznie kellene valamit. Ám ő üres volt.

–Na, mit lát? – vágott bele gondolataiba a doktor.

–Semmi különöset, csak egy temetőt. Ha belegondol van alapja, hiszen az itt „lakók” már nem éreznek semmit. – Márk nem tudta levenni képzeletbeli tekintetét a névről. Viktória.

–Lát valami említésre méltót? Valamit, ami kiválik az összképből? – kérdezősködött tovább.

–Nem, semmit. Még a neveket sem tudom elolvasni. – felelte gyorsan Márk.

–Rendben, nem baj. Menjünk tovább a következő szóra. Bevallom, nem sokat kellett rajta gondolkodnom. Minden. Mi jut eszébe arról, hogy minden? – Márk első gondolata egy színház volt. Ott ült középen, a lehető legjobb helyen, hogy rálásson a színpadra. Nem túl elől ahhoz, hogy csak a színpad szélét lássa, de nem is túl hátul ahhoz, hogy ne lássa a színészek arcát. Az előadóterem hatalmas volt, vörös bársonyos székekkel, melyeket a félhomály egészen lilásra festett és díszített sötét falakkal. Középen egy széles színpad állt, a székekhez passzoló

függönnyel, ami most választóvonalként szolgált a mindennapi élet és a színészi varázslat tündérbirodalma között. Márk körül társalogtak az emberek, egyesek a telefonjukat nyomkodták, míg mások a színház felépítését vitatták meg, de akadt olyan is, aki az éppen aktuális pletykákat adta tovább. Mindenki az előadás kezdetét várta, egyesek talán már a végét is. Márk nem ismert senkit maga körül, de azt tudta, hogy valakire vár. Pulzusa minden eltelt másodperccel feljebb és feljebb szökött. Alig várta, hogy az a bizonyos ember megérkezzen. Hirtelen a színház elsötétült. A színpadot megvilágító lámpákon kívül minden lekapcsolt. A mellette ülő férfi sóhajtva tette el a telefonját és odahajolt feleségéhez, hogy súgjon valamit a fülébe. A függönyök a színpad előtt elhúzódtak és minden fény lassacskán a középen álló alakra irányultak. A nő fekete haja majdnem térdig ért, hosszú, vörös ruhát viselt, amelynek vége úgy terült el a színpadon, mintha valaki vére folyna. Ruhájához passzoló rúzs és szempúder emelte ki vonásait. Márk rögtön tudta, hogy ő az, akire várt. Ahogyan monológjába belekezdett, hangja puha és ismerős volt Márk fülének, mintha már ezerszer hallotta volna ugyan ezeket a szavakat. Dallamosan, szinte már énekelve ejtette őket. A világ megszűnt létezni, sem az előbb pletykálgató idős néni, sem a mellette telefonáló férfi nem létezett. Ott volt előtte minden. Fókusza kizárta a lényegtelen és csak azt látta, ami fontos volt. Mindent, egy személyben.

–Márk! Márk! Hall engem? – ijedt fel hirtelen a doktor szavaira.

–Hallom, hallom. – motyogta.

–Azt kérdeztem, mit lát. – folytatta a férfi.

–Itt sincs semmi különös. Csak egy színház. Valami darabot játszanak, de nem tudom, hogy mit. – hazudta.

–Ne adja fel. Tovább akar lépni a következő szóra? Hátha azzal nagyobb sikere lesz. – kérdezte a doki, szávaiból viszont kételkedés csengett.

–Igen, ennél úgy sem látok semmi mást. – felelte, és nem is hazudott akkorát, hiszen az emlékkép már régen elhagyta lelki szemeit.

–Próbáljunk meg egy könnyebbet. Mondjuk a nyugalmat. – Márk most kicsit hamarabb elkapta az emléket. Ott ült a Duna partján. A nap fényesen ragyogott az égen. Dél körül járhatott az idő. Talán ebédszünete lehetett éppen, vagy talán az emlék még az egyetemi évei gondterhes vizsgaidőszakából származott, amikor bármi kifogást feltalált volna a tanulás elhárítására. A Dunának egy keskeny szakaszán volt, a túlsó parton egy család kacszott, bár úgy tűnt, mind az apuka, mind a fia rossz technikával próbálkozik. Márk balján egy nő ült, kezében papír pohár. Feltehetőleg kávét kortyolgatott. Ő volt az. A színházból. Haját ugyan most szoros kontyba fogta és arcán sem tündökölt a vörös különböző árnyalatai, de ettől csak még előrébb törtek gyengéd vonásai. Orrán apró szeplők sora húzódtott, szája gyengéd mosolyra görbült. Biztonságot és nyugalmat jelentett. Mintha csak tavasszal az ember meglát egy fecskét, az ő jelenléte is egyből jobb kedvre derítette. Mindig ott volt Márkkal, amikor szükség volt rá. Ezt valamiért tudta, még ha nem is emlékezett pontosan mindenre. A Duna hullámai lassan, egyenletesen csapkodták a partot, apró vízszemcséket szórva az arcukra.

–A Dunát látom. – szólalt meg, ezúttal saját akaratából.

–Akár tovább is mehetünk, nincs itt semmi különleges. – tette hozzá, mielőtt a kérdések megrohamozhatták volna.

–Tán siet valahova? – sóhajtott a doki, de válasza nem várva folytatta is tovább.

–Mondok önnek egy utolsót, és ha ez sem segít, akkor be kell látnom, hogy ismét zsákutcába tévedtünk. Kövessük a mintát. Legyen hát a düh. – Márk még a képek előtt érezte. A csalódottságot. A fájdalmat. A teljes kétségbeesést. Érezte az emlékbeli könnyeket csordogálni. Először csak az arcán, majd a nyakán is. Egy kórházi ágy mellett ült. A megkopott padlón egy pohár darabokra tört, az egykor benne lévő víz szétfröccsent és befolyt a kövek repedéseibe. A szoba csendes volt, semmilyen zavaró gép, eszköz vagy ember nem zavargott. Az ágyon feküdt. Arca hófehér, sápadt, az életnek minden jelét meghazudtoló. Szája kirepedezett a szárazságtól, szemei beesetek és lilás erek futottak végig szemhéján. Arca puha vonásai most élesek voltak a soványságtól, szemöldöke és álla oda nem illően türemkedett ki arca kompozíciójából. Mégis a legnagyobb árulkodó jelnek az érzelmek hiánya bizonyult. Ő mindig mindent kizárólag érzelmeken keresztül látott. Még Márk helyett is megélte őket olykor, és amit mások naivságnak hívtak, azt ő büszkén, nyitottságnak keresztelve viselte. Ha szomorú volt, sírt. Ha boldog, nevetett. Ha félt, remegett. Ha dühös volt ordított. Elég volt egy pillantást vetni az arcára, és tudta mit érez belül. Érzelmei hiányára csak egy magyarázat bizonyult. Márk nem tudta milyen napszak lehet, csak annyira lett figyelmes, hogy a kinti létből vörös árnyak törnek be a szobába. Először csak a sarkokat fedték be, majd a szoba közepe felé kezdtek el kúszni, eltakarták a törött poharat és a padlón a foltokat, majd az ágyat és a rajta fekvő nőt is bekebelezték. Végül nem lehetett mást látni, csak tiszta vörös színt. A szoba megszűnt létezni, és helyét átvette a villogó bíbor. Márk kinyitotta a szemét.

–Ez csak időfecsérlés! – köpte. Mielőtt még az orvos megszólalhatott volna, a szavába vágott.

–Semmit nem láttam! Semmit az égvilágon! – nézett a másik szemébe.

–Ezt sajnálattal hallom, de nem fejezheti ezt így be. – mondta a doktor érzelemmentes hangján.

–Még van egy utolsó kérdésem. – Márk elindult az ajtó felé.

–Milyen nevet adna ennek az utazásnak? – Márk az ajtó kilincsel a kezében megállt.

–Viktória.